Symboliek van bomen

Met bomen is een enorm uitgebreide symboliek verbonden want er kunnen talloze betekenissen aan worden toegekend. Zo staan bomen symbool voor onder andere:

- standvastigheid omdat ze vaak bestand zijn tegen allerlei weersomstandigheden: warmte, koude, vochtigheid, droogte en storm
- groei omdat ze ontstaan uit een klein zaadbeginsel, zich gestaag ontwikkelen en veel ouder en groter kunnen worden dan een mens
- voortzetting van het leven via de zaden uit de vruchten
- kringlopen omdat veel bomen een duidelijke jaarlijkse cyclus kennen die samenhangt met de seizoenen: bloeien in de lente, bladeren vormen in de lente en de zomer, vruchten en bladeren afwerpen in de herfst en rust in de winter.
- inwijding, want Boeddha bereikte verlichting na een lange meditatie onder de bodhiboom. Over Jezus wordt gezegd dat hij zijn discipelen onderwees in een kring van palmen. Vers 3 van Psalm 1 vergelijkt de godvruchtige mens met een boom die geplant is aan waterstromen, die vruchten geeft op zijn tijd en waarvan de bladeren niet verwelken. En in Mattheüs 7 lezen we dat iedere goede boom goede vruchten voortbrengt, dat een goede boom geen slechte vruchten draagt en dat een slechte boom geen goede vruchten draagt.

4 De ziel als boom

De ziel wordt vaak gezien als een potentiële verbinding tussen de eenheid en de veelheid, tussen de geest en de persoonlijkheid. Dat komt mooi tot uitdrukking in een boom want uit de stam, symbool voor de oorsprong, groeien vele takken. We zien dat verschijnsel ook in schematische bomen zoals stambomen en boomdiagrammen.

Een ingewijde in de mysteriën van de ziel zouden we ook een levende verbinding tussen aarde en hemel kunnen noemen. Hij of zij heeft de opdracht aanvaard om naar beneden wortel te schieten en naar boven vrucht te dragen (De aarde is de zintuiglijk waarneembare wereld waarin we leven en handelen. En onder de hemel verstaan we het domein van de ziel, de reine astrale wereld van de concrete oertypen en werelden die daar nog bovenuit stijgen.

Zo'n ingewijde ademt en leeft niet meer, zoals de meeste mensen, uitsluitend uit de verontreinigde astrale sfeer van de aarde - die mede het gevolg is van de val van opstandige engelen, de zondeval van de mens en duizenden jaren onheilig leven door de mensheid.

Ook een boom is een levende verbinding tussen aarde en hemel. Een loofboom is geworteld in de aarde en strekt zijn kroon uit tot in de hemelen. Een boom is een levend en ademend wezen waarin water en voedingsstoffen vanuit de bodem via de wortels, de stam en de takken naar de kroon opstijgen. En er is een neerdalende stroom waarbij organische voedingsstoffen die in de bladeren door fotosynthese zijn aangemaakt uit kooldioxide, water en zonlicht via de takken en de stam neerdalen tot in de wortels. Zo is er ook in de vernieuwde menselijke ziel voortdurend sprake van een opstijgen en een neerdalen van lichtkrachten.

Het belang van het juiste evenwicht tussen opstijgen en

De levensboom

De levensboom uit de Kabbalah bestaat uit tien cirkels, ook wel sefiroth genoemd, die met elkaar verbonden zijn. Deze abstracte figuur heeft wel iets weg van een echte boom die geworteld is in de aarde en zijn kruin uitstrekt tot in de hemel. Het is een heilig symbool dat volgens de kabbalistische traditie niet door mensen is bedacht, maar evenals heilige teksten door engelen geschonken is aan verlichte mensen. De levensboom van de kabbalah behoort niet tot de ervaringswereld van de concrete oertypen, maar tot de ervaringswereld van de abstracte oertypen, waar ook bijvoorbeeld getallen en geometrische figuren deel van uitmaken.
De levensboom is een blauwdruk voor het goddelijke scheppingsplan en geeft weer hoe het goddelijke licht zich stap voor stap manifesteert op alle niveaus, als een bliksemschicht of een vlammend zwaard. Wie die blauwdruk begrijpt, ervaart en er bewust deel van uitmaakt, wordt herschapen tot een nieuwe mens. De tien sefiroth zijn krachtwerkzaamheden, uitstralingen of eigenschappen.De 22 verbindingen tussen de sefiroth corresponderen met de 22 letters van het Hebreeuwse alfabet, en ook met de 22 grote arcana van de hermetische tarot. Een belangrijk idee achter de levensboom is dat er schepping of manifestatie plaatsvindt doordat het hemelse licht afdaalt en getemperd wordt via tien transformatiestaties die sefiroth worden genoemd.

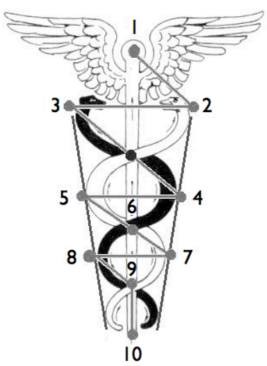
neerdalen komt ook tot uitdrukking in de volgende regels uit de klassieke tekst Tabula Smaragdina of de Smaragden Tafel van Hermes Trismegistus:

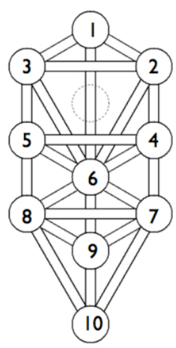
'Van de aarde stijgt het op tot de hemel.
en daalt het vandaar weer af tot de aarde,
en neemt daarbij tot zich de kracht van hetgeen boven is,
en die van hetgeen beneden is.
Zo zult u de glorie van de gehele wereld bezitten,
en daarom zal alle duisternis van u vluchten.'

Hierin staat een mooie belofte: alle duisternis zal van u vluchten. Door opstijgen en neerdalen kan het licht zich dus manifesteren. Opstijgen en neerdalen herkennen we op het fysieke niveau als inademen en uitademen. Mede om die reden wordt de geest ook wel aangeduid als adem of pneuma. Als iets niet ademt, is het dood. Ieder levend mens ademt, maar dat betekent natuurlijk niet dat ieder mens ademt in de geest. Als een zoekend mens in aanraking komt met een authentieke spirituele traditie, wordt hem duidelijk gemaakt dat hij in symbolische zin in duisternis leeft, dat hij niet verlicht is en dat hij afgesneden is van de overvloedige hemelse genade. Met andere woorden: dat hij geen levende verbinding vormt tussen aarde en hemel.

De profeet Jesaja vergelijkt de mens in het eerste vers van hoofdstuk 11 met het restant van een omgehakte boom die hij de afgehouwen tronk van Isaï noemt. Tegelijkertijd wordt hem of haar het grootste perspectief voorgehouden dat er zich in zijn binnenste een goddelijke kiem bevindt van waaruit een machtig herscheppingsproces kan plaatsvinden als de mens daar aandacht aan schenkt.

Jesaja schrijft namelijk dat er een scheut tot ontwikkeling komt die vruchten van de geest zal voortbrengen. Wat zijn die vruchten? De apostel Paulus benoemt ze in hoofdstuk 5 van zijn brief aan de Galaten als liefde, vreugde, vrede, geduld, vriendelijkheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid en zelfbeheersing.

Sefiroth	Planeten
1. Kether	Pluto
2. Chokmah	Uranus
3. Binah	Neptunus
4. Chesed	Jupiter
5. Geburah	Mars
6. Tiphareth	Zon
7. Netzach	Venus
8. Hod	Mercurius
9. Yesod	Maan
10. Malkuth	Aarde